

ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА - VII КЛАС

Прочетете текста и отговорете на въпроси 1 – 5 включително.

Един от най-известните изследователи на Африка е английският мисионер Дейвид Ливингстън. Той е първият европейец, пресякъл пустинята Калахари, за което бил награден от Лондонското географско дружество. Първото му пътуване из черния континент започнало през 1840 г. Корабът го свалил в залива Алгоа на югоизточното крайбрежие, откъдето изследователят потеглил на север. Достигнал до река Замбези и по долината ѝ открил един от най-големите водопади в света. Нарекъл го Виктория в чест на тогавашната английска кралица. След това мисионерът се отправил на запад и се озовал на атлантическия бряг.

През време на това пътуване изследователят видял и непоносими картини. В тези земи се извършвал безмилостен лов на негри, които били откарвани през океана и продавани на пазари за роби. Нечовешките действия на белите силно възмутили Дейвид Ливингстън. Той твърдо решил до края на живота си наред с пряката изследователска работа да води упорита борба против търговците на роби в Африка.

1. Коя е темата на текста?

- А) Оpozнаване и изследване на Африка
- Б) Откритията и впечатленията на Ливингстън при първото му пътуване из Африка
- В) Интересът на европейците към природата и населението на Африка
- Г) Откриването на един от най-големите водопади в света – Виктория

2. Кое от твърденията НЕ е вярно според текста?

- А) Ливингстън бил изпратен като изследовател в Африка от английската кралица Виктория.
- Б) Ливингстън осъществил повече от едно пътуване из Африка.
- В) Ливингстън се отправил от югоизточната част на континента първо на север, а след това на запад.
- Г) По време на своето пътуване из Африка Ливингстън преживял и много голямо разочарование, породено от жестокото отношение към местното население, което наблюдавал.

3. Кое от твърденията за Ливингстън е вярно според текста?

- А) Той е първият мореплавател, прекосил пустинята Калахари.
- Б) Той е поданик на английската кралица.
- В) Той се интересува само от природата на Африка.
- Г) Той разбира и приема извличането на печалба от продажба на роби.

4. Кое е основното глаголно наклонение в текста?

- А) изявително
- Б) преизказно
- В) условно
- Г) повелително

5. С кой израз може да се замени подчертаното словосъчетание *непоносими картини*, без да се промени смисълът?

- А) страховити изображения
- Б) мрачни рисунки
- В) ужасяващи сцени
- Г) нетърпими обноски

В кой ред има допусната правописна грешка?

(Общо условие за задачи от 6 до 8 включително.)

6.

- А) пясъчлив
- Б) свенлив
- В) теснина
- Г) дрянове

7.

- А) смигнал, капнал, лапнал
- Б) гърбав, лъскав, белезникав
- В) възплащение, твърдение, съревнование
- Г) вопъл, боязън, мухъл

8.

- А) Имаше фини обноски.
- Б) Предадоха писменните си работи.
- В) Нощта се спускаше над градчето.
- Г) Наблюдаваха движението на тялото около оста му.

В кой ред НЯМА допусната правописна грешка? (Общо условие за задачи 9 - 11)

9.

- А) дваисет
- Б) шестотин
- В) двуетоchie
- Г) десятка

10.

- А) сметка, глетка, таблетка
- Б) дрешки, лъшци, пеш
- В) здание, здрависване, здружаване
- Г) жерав, актив, срив

11.

- А) Старицата вършеше сама къшната работа.
- Б) Поведението им беше унизително за месното население.
- В) Гледаше с умиление порасналия си син.
- Г) Въведоха ни в мрачно предверие.

12. В кое изречение е допусната грешка при употреба на местоимението?

- А) Самотникът не се доверяваше никому.
- Б) Някои негови постъпки ме смущаваха.
- В) Винаги се беше съобразявал с нечи желаня.
- Г) Наредила на еди-кой си да ми се обади.

13. В кой падеж е формата на неопределително местоимение някого?

Отговор: .....

14. В кой ред има само местоимения?

- А) всеки, всякакъв, всеобщ
- Б) нищо, нещо, всичко
- В) някого, невидимо, никого
- Г) са, си, се

15. Как е осъществена свързаността между изреченията?

Земята задряма и само от време на време се будеше, стряскана от спомени. Под снега тя сладко се прозяваше с ръце на хълбоците си и внимателно разглеждаше корема си.

- А) чрез лексикални повторения
- Б) чрез контекстови синоними
- В) чрез употреба на местоимения
- Г) чрез предлога *под*

16. Коя от думите има лексикално значение „създавам, произвеждам, давам начало на нещо“?

- А) образувам
- Б) образовам
- В) въвеждам
- Г) извайвам

17. В кое изречение лексикалното значение на подчертаната дума се отличава от значението ѝ в другите изречения?

- А) Като стигнете донякъде, поставете знак.
- Б) Донякъде разбирам и от вашата работа.
- В) С тази скорост все ще стигнем донякъде преди мръкване.
- Г) Изкачваме се донякъде и опъваме палатките.

18. Коя дума НЕ е синоним на останалите?

- А) схващане
- Б) идея
- В) убеждение
- Г) уверение

19. В кой ред думите са антоними?

- А) имот – бедност
- Б) паралелен – перпендикулярен
- В) прегърна – разгърна
- Г) закъснявам – подранявам

20. Кое е значението на фразеологичното словосъчетание *син на Юда*?

- А) отрицателен герой
- Б) предател, издайник
- В) недостоен син
- Г) жител на Юдея

21. С коя дума може да се замени подчертаната част на изречението, без да се промени смисълът?

Беше готов на всичко, за да реализира смелите си проекти.

- А) продаде
- Б) пласира
- В) осъществи
- Г) постигне

22. В какво глаголно време е подчертаната глаголна форма?

Щеше да пренебрегне всички заради нея.

Отговор:

.....

23. В кой от примерите подчертаната глаголна форма е в условно наклонение?

- А) Ако получа вест, ще се обадя.
- Б) Ако имах възможност, щях да служа.
- В) Ако присъстваха всички, нямаше да има конфликт.
- Г) Ако знаехме, бихме предупредили другите.

24. В коя глаголна форма е допусната грешка?

- А) ненавиждаме
- Б) не повярвали
- В) няма да участваме
- Г) нямаше да знаеме

25. В кое изречение сказуемото НЕ е просто глаголно?

- А) Мога да се справя сам.
- Б) Искам подобаващо възнаграждение за труда си.
- В) Нямаше да получи нищо в замяна.
- Г) Показанията му няма да разсеят съмненията ни.

26. В кое изречение сказуемото е съставно именно?

- А) Те винаги оказват помощ.
- Б) Непознатият се оказа техен далечен роднина.
- В) Свидетелите не се явиха на разпита.
- Г) Животните бяха излезли на паша.

27. В кое изречение подлогът е изразен с причастие?

- А) Най-страшното предстоеше.
- Б) Спестените пари свършиха бързо.
- В) Водещият пристъпи напред.
- Г) Думите му въодушевиха присъстващите.

28. В кое изречение е допусната грешка при членуването на подчертаната дума?

- А) Детето е истинският герой в случая.
- Б) Кой беше първият посетител?
- В) Кога ще разберем верният отговор?
- Г) Не ги радваше първият сняг.

29. Каква част на изречението е подчертаната дума?

Никой не познаваше добре бай Генчо.

Отговор:

.....

30. В кое изречение НЯМА обособена част?

- А) Помнеха го все с това старо, избеляло от носене сако.
- Б) Всички, млади и стари, го уважаваха.
- В) Спокоен и уравновесен, баща му винаги му вдъхваше увереност.
- Г) Владо, по-големият ми брат, често е в конфликт с родителите ни.

31. Каква е ролята на двете запетаи в изречението?

В огромната зала, за мое учудване, имаше само старци.

- А) отделят еднородни части
- Б) ограждат обособена част
- В) ограждат вметната част
- Г) отделят подчинено изречение

32. Кое изречение НЕ е сложно съставно с подчинено подложно?

- А) Който не работи, небива да яде.
- Б) Който много говори, често греша.
- В) Който зло мисли, зло намира.
- Г) Който поспестява, той не осиромашава.

33. Какъв е видът на подчиненото изречение в даденото сложно съставно изречение?

Пуснаха слух, че си заминал.

Отговор: .....

34. Кое изречение е сложно смесено?

- А) Подаде глава, озърна се плахо и отново се скри в хралупата си.
- Б) Мислеше да се обади на родителите си и да ги успокои.
- В) Когато се срещнаха за пръв път, всички бяха много притеснени и мълчаливи.
- Г) И млади, и стари се хващаха на хорото, щом той го поведеше.

35. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Какво точно се е случило, те не си спомняха.
- Б) Докато разтоварят багажа, докато го внесат в къщата стана доста късно.
- В) Не знаеше отговорите на въпросите, които му задаваха, и се чувстваше безпомощен.
- Г) Беше необщителен и вечно намръщен, поради което не го канеха на шумните купони.

Прочетете откъса от „Маминото детенце“ и отговорете на въпроси от 36 до 39.

Бил мая месец. Ако природата през този месец и да е богата почти навсякъде, но ние, както казах вече по-горе, не смеете да сравняваме с Казанлък и най-прелестните страни под ясното небе, защото е страшно да не оскърбиме трендафилът и алените устници на казанлъченките. Слънцето се показало на възток и простряло своите златни лъчи над райската градина, из която се разхождали няколко стотини млади и крехки създания. Казанлъшките момиченца събирали трендафилът. И всичките тия ластовички пеят подскачат, смеят се, радват се и напълват въздухът с различни възклицания...

36. Какъв е характерът на откъса?

- А) описание
- Б) повествование
- В) разсъждение
- Г) монолог на герой

37. Кое от твърденията за откъса е вярно?

- А) Откъсът съдържа размисли на един от героите.
- Б) В откъса Каравелов представя героите на читателя.
- В) Откъсът е част от композиционната рамка на творбата.
- Г) Откъсът съдържа внушения за щастието и удовлетворението, което трудът носи на главните герои в повестта.

38. Кое е излишното словосъчетание?

- А) казанлъшките момиченца
- Б) най-прелестните страни
- В) млади и крехки създания
- Г) всичките тия ластовички

39. Защо е „излишно“ словосъчетанието в задача 38?

- А) защото не е цитат от откъса
- Б) защото е антоним на останалите
- В) защото другите три словосъчетания са контекстови синоними
- Г) защото другите три словосъчетания съдържат епитети

40. Кое е вярно продължение на изречението?

В „На прощаване“ лирическата представа за победно завръщане у дома...

- А) разкрива мечтите на бунтовника за неговото бъдеще.
- Б) е пресъздадена по-скоро като видение, отколкото като реалност.
- В) предхожда картината на юнашката смърт.
- Г) съдържа внушения за увереността на бунтовника, че ще доживее първия ден на свободата.

41. В кой от редовете НЕПРАВИЛНО са свързани името на литературен герой и съответното приложение?

- А) Славе – даскал
- Б) Илийца – баба
- В) Дъмша – стрина
- Г) Евтимий - отец

42. На кой герой принадлежат цитираните думи?

Парица е царица...

- А) на бай Неделкович
- Б) на чорбаджи Нено
- В) на леля Станка
- Г) на Спиро Македонски

За всеки от подчертаните изрази в цитатите посочете вярното определение. (Общо условие за задачи от 43 до 46 включително.)

43.

Тъжно щеш, майко, да гледаш ти на туй хоро весело...

- А) сравнение и антитеза
- Б) метонимия и хипербола
- В) инверсия и метафора
- Г) обръщение и постоянен епитет

44.

Селянинът погледна към овцете, запладнени на поляната, задържа очите си над тях, но не ги виждаше, а погледът му, пълен с грижа, тъй си и блуждаеше.

- А) метонимия
- Б) метафора
- В) сравнение
- Г) символ

45.

Идат като тигри, бягат като овци, и пак се завръщат...

- А) сравнение и антитеза
- Б) литота и градация
- В) синекдоха и анафора
- Г) сравнение и градация

46.

След малко яви се нашият официант и поднесе на всекиго от нас по един резен пъпеш и по една лъжичка. Благодарим за угощението! „Е, докторе, след ледената вода как ти се струва пъпеша?“ – обърнах аз на шега.

- А) контраст
- Б) алегория
- В) ирония
- Г) карикатура

47. Какво разкриват художествените детайли в цитираното описание на героинята от разказа „Една българка“?

Тя беше жена около шейсетгодишна, висока, кокалеста – мъжка на вид.

- А) слабости покорство
- Б) притеснение и неувереност
- В) грубост и отблъскваща външност
- Г) сила и решителност

48. Какво НЕ разкриват художествените детайли в цитираното описание на майката на Нонка от разказа „По жицата“?

Вътре седеше жена, мушнала ръце в пазвите си, превита; ръченика ѝ не беше забраден, а с отпуснати настрани краища, за да ѝ е леко.

- А) позата, която е заела жената
- Б) елементи от облеклото на жената
- В) признаци на отегчение и самота
- Г) признаци на непосилна мъка и отчаяние

49. Поведението и действията на кой герой разкриват нежна, чувствителна душа и мечтателност?

- А)** Неновица
- Б)** Бръчков
- В)** Ангелинка
- Г)** Моканина

50. Кое от твърденията е вярно?

- А)** Македонски съхранява своя непокорен дух и буйния си нрав до сетния си час.
- Б)** Нонка е първородната и единствена дъщеря на Гунчо и затова страданието на бащата е особено голямо, а мъката му – безутешна.
- В)** Баба Илийца е слаба, беззащитна жена, която се чувства безсилна да помогне на изпадналия в беда момък.
- Г)** Срещата с бай Неделкович обогатява представата на Алеко за Новия свят и потвърждава някои от негативните оценки на пътешественика за американската действителност.

Изготвил: *Светлана Николаева Драшкова*
учителка в ОУ „Иван Вазов“, с. Стамболово
общ. Сливо поле, обл. Русе